

Sahabat

Indonesiens Vänner No: 1-2009

Ordföranden har ordet

Dags för ett nytt verksamhetsår, med ny styrelse. Fjolårets nysatsning med lekgruppen fortsätter, och nu träffas leksugna barn (och frivilliga vuxna) varannan lördag i Sensus lokaler vid Medborgarplatsen.

Större projekt som planeras för det kommande året inkluderar Bali-afton den 18:e april (se separat annons i detta nummer), Sumatra-tema i september och givetvis Pasar Malam i oktober.

Välkomna till ett nytt spännande år med SIS, och sampai jumpa!

Ulf Schuberth

I detta nummer

Personval i Indonesien 2009	1
Små grodorna på javanesiska	2
SIS årsmöte 2009	2
Fisket i Javahavet nära kollaps	3
Är tigern fortfarande till salu?	3
Anik Sundqvist, vice ordförande	4
Recept : Pisang Goreng	4
Inbjudningar och annonser	4

Ordförande/ansvarig utgivare
Ulf Schuberth
(Ulf.Schuberth@mideye.com)

Redaktör/Layout
Nada Danielsson

Redaktion
Staffan Danielsson
Tess Beek-Emanuelsson
Hans Hansson (Malmö)
Linnéa Baheram
Amanda Widiyanto

Medlemsärenden:
Margaretha Pattyranie
Rålambsvägen 8A
11259 Stockholm
08-6566034
Margareta_ap@yahoo.se

SIS
Svenska-Indonesiska Sällskapet
www.svenskindonesiskasallskapet.org
Postgiro 4339734-8

Personval i Indonesien 2009

Den 9 april går Indonesien till valurnorna igen. Det är det tionde valet sedan 1955. 38 nationella partier konkurrerar i riksdagen och dessutom sex lokala partier i Nangroe Aceh Darussalam i lokalval.

Indonesien använder proportionellt valsystem sedan 1955. Sedan valet 2004 har väljare möjlighet att välja president i direkt personval. För att nå riksdagen måste ett parti vinna 2,4 % av rösterna på nationell nivå. Till skillnad från valet 2004, då partierna använde ett rankingsystem för att bestämma kandidaternas inbördes ordning, används i år för första gången personval i riksdagen. Förut spelade det ingen roll hur många röster varje kandidat fick, rankingsnumret bestämde vem som blev riksdagsman. Resultatet av detta blev att många riksdagskandidater som fick många röster ändå inte fick sitta i riksdagen eftersom de fanns längre ner på listan.

I år har denna regel ändrats till ett personvalssystem, vilket innebär att även kandidat nr 18 kan få en riksdagsplats om man vinner tillräckligt många röster. Principiellt sätt finns ingen garanti att man ska bli riksdagsledamot fast man står högst upp på valsekeln. Med det nya systemet finns möjligheter för väljare att påverka och aktivt välja sin egen representant, som förhoppningsvis kan representera dem i riksdagen på ett bättre sätt.

Det finns en oro att detta system ska försvaga partirollen i Indonesiens demokrati pga. risken att väljarna ska välja enligt andra skäl än politiska eller ideologiska. De resursstarka (med pengar, kontakter och makt) kan använda systemet för att berika sig själva. Det finns också risk att personer utan erfarenhet av politik och samhällsproblem kommer att stå som riksdagsledamöter bara pga. mycket pengar eller kändisskap.

Å andra sidan finns tendenser som visar att samhällsmedlemmarna tappar förtroende för politiska partier i

Indonesien.

Många känner att partierna bara är ute efter makten utan att förbättra väljarnas situation. Nyheter om hur politiker sköter sina jobb med korruption, skandaler och kriminella aktiviteter är en del av anledningen till att väljarna tappar förtroendet. Väljarna blir också mer och mer förvirrade när många partier pratar nästan om samma sak.

Bland Indonesiens fler än 38 partier är det inte lätt att se skillnaden. Det finns otillräckliga och diffusa skillnader i ideologi och hur partierna vill förbättra landets och folkets situation. Skillnaderna mellan partierna är mer ytliga som till exempel religiösa eller nationalistiska.

En opinionsmätning av *Indobrometer* i december 2008 som publicerats av *Kompas*, den största nationella tidningen i Indonesien, visar att bara 67,2% av Indonesien befolkningen tänker rösta i valet 2009.

18,3% uppger att de inte ska rösta och 14,5% vet inte om de är registrerade eller ej. Detta innebär att av 172 miljoner röstberättigade har bara 115,8 miljoner registrerat sig, 31,5 miljoner har inte registrerat sig och 24,9 miljoner vet inte om de har blivit registrerade eller ej.

Det finns två kategorier av soffliggare. Dels de som nöter locket av ideologiska skäl och dels de som har skäl som beror på misslyckad administration både innan (otillfredsställande registreringsprocess) och efter valet (väljare gör fel på valseklarna).

Förhoppningsvis innebär det nya valsystemet positiva effekter för Indonesiens demokrati. Ansvaret ligger också på väljarna, medierna och hela samhällssystemet att granska politikerna och samtidigt kräva politiker som tar ansvar.

Text: Nada Danielsson

Små grodorna på javanesiska

Visa frågor dyker upp gång efter annan och låter sig inte avspisas, som nu den om "Små grodorna" på javanesiska/indonesiska. Första gången jag fick frågan om Små grodorna fanns som barnsång också i Indonesien, trodde jag att det kanske rörde sig om en indonesisk översättning av den svenska sångleken Små grodorna, som någon hört på en internationell barnbjudning i Jakarta. En sång- och ringlek om små grodor som ser lustiga ut, därför att de saknar öron och svansar, och som vi i Sverige gör narr av, i jul- och midsommardansen, där vi hoppar runt och med glada åtbörder illustrerar vilka kroppsdelar det rör sig om, det anser vi ju vara det svenskaste som finns. Själva tanken på att vuxna javaneser/indoneser likt oss svenskar skulle hoppa runt i ring med sina barn och härma små grodor kändes helt omöjlig. Så det hela fick bero.

Förra året fick jag så ett e-mail från en svensk frilansskribent bosatt i Jakarta i vilket hon frågade om jag visste något om Små grodorna på javanesiska/indonesiska. Här var nu frågan igen och pockade på svar. Varför hade jag aldrig hört någon Små grodorna på Java? Kanske hade jag inte lyssnat. Jag kan inte minnas att jag någon gång alltsedan jag på 1960-talet för första gången kom till Java har hört en barnsång som fått mig att associera till Små grodorna. Hur kan det komma sig? Kanske var sången inte så gammal att den kunde räknas som traditionell?

Under min första vistelse på Java var den javanesiska landsbygden ännu inte elektrifierad. Den by, vid floden Progo nära Yogyakarta, som jag då bodde i något år, fick elektricitet först under 1980-talet. Dessförinnan var det fullmånen som hade rollen som byns "lampa" och bybarnen kunde samlas till traditionella sånglekar under månljusa kvällar, men hade barnen då sjungit en sång om små grodor? Ibland kunde de dansa en ringlek på gården framför mitt hus, den kallades Jamuran, men den handlade inte om små grodor.

När elektricitet började bli allmän i javanesiska byar minskade eller upphörde mycket av kvällarnas utomhusaktiviteter som traditionella sånglekar. Televisionen, som kom till byarna under 1980-talet, blev ytterligare en förändringsfaktor. Till exempel började en av Javas mest älskade teaterformer, *wayang*, skuggspel, som traditionellt spelas nio timmar, från kväll till gryning, förkortas till tre, för att passa in i ett nytt livsmönster, eller, som *topeng* (maskdrams-drama) och *kuda kepanj/reyog* (transdans), på många håll i det närmaste upphöra.

Dock kan kulturella mönster visa sig sega. Förskolorna (*taman kanak kanak*), som numera finns på Java, förvaltar det kulturarv som de traditionella sånglekarna utgör. På så vis lever i alla fall de populäraste av dessa kvar och dit hör *Kodok ngorek*, "Grodan kväker". Det var också en dagisfröken, i byn vid floden Progo, som tillsammans med min javanesiska dotter och hennes grannfru i maj förra året sjöng *Kodok Ngorek* för mig där vi satt tillsammans på dotterns veranda.

På en javanesisk bloggsite, Kawruh Jawi, kan man finna ett antal javanesiska sånglekar. "Siten" vill värna javanesisk kultur och hoppas bland annat kunna återuppväcka barnlekar och sånger som man numera sällan träffar på. (*babakan lagu dolanan anak jawi ingkang sakipunika sampun awis dipun panggihaken*)

Den javanesiska sångtexten till *Kodok ngorek*, "Grodan kväker", finns i flera varianter, medan melodin tycks vara densamma. En vanlig version är att grodan kväker nära ån (*pinggir kali*). I byn vid floden Progo kväker grodan istället från en damm (*neng blumbangan*). Den andra versen, om den dumma och den smarta pojken, har ett intressant budskap. Den som är smart går det bra för här i världen, medan den som är trög och långsam kommer att leva sitt liv som en vattenbuffel (*kebo*), eller får ett liv som är lika bittert som *temu lawak*, medicin på gurkmeja.

Här skiljer sig den javanesiska sången om Små grodorna från den svenska, som ju är en lustig barnvisa utan någon moralisk överton. De javanesiska barnsångerna, som finns att läsa på Bloggsiten Kawruh Jawi, har en underfundig humor som också ger oss en inblick i de villkor som rådde i en traditionell javanesisk by.

Till sist en av några *Kodok ngorek* versioner med översättningar:

*Kodok ngorek, kodok ngorek
Ngorek pinggir kali
Teyot teblung, teyot teblung
Teyot teyot teblung.*

Grodan kväker, grodan kväker,
Kväker nära ån
Teyot teblung osv
(Judhärmande småord)

*Bocab pinter, bocah pinter
Besok dadi dokter
Nunggang montor,
nunggang montor
Montor montor mabur.*

Den smarta pojken,
den smarta pojken
när han blir stor,
så blir han doktor
åker runt i bil, åker runt i bil
åker runt i flygmaskin

Text: Elisabeth Lind Foto: P. Wicaksono

SIS årsmöte 2009

Årsmötet hölls den 8:e februari på indonesiska ambassaden i Stockholm, med cirka 50 medlemmar närvarande. Traditionenslignat var det Stellan Bojerud som svingade ordförandeklubban under mötet. Fyra ledamöter i styrelsen ersattes med nya ledamöter, samtidigt som Amy Lasut, Franciska Falk, Margit Muljadi och Tess Beek-Emanuelsson tackades för sin tid i styrelsen.

Styrelsen för 2009 består av:

Ulf Schuberth (ordförande)
Anik Sundqvist (vice ordförande)
Elisabet Lind
Kadri Chanafia
Kristina Olén-Carlsson
Margareta Pattyranie (sekreterare och kassör)
Nada Danielsson (redaktör för Sahabat)
Nina Suatan
Stefan Gullstrand (ansvarig för hemsidan)

Ambassadens barndansgrupp stod för underhållningen, med traditionella indonesiska danser framförda av tre olika åldersgrupper. Applåderna lät inte vänta på sig. Mötet avslutades med en välsmakande indonesisk buffé.

Text & foto: Ulf Schuberth

Fisket i Javahavet nära kollaps

Svenska Fiskeriverket har sedan 2006 haft ett nära samarbete med indonesiska regeringen, Ministry of Marine Affairs and Fisheries. Ansvaret för delprojektet om beståndsuppskattning hamnade på Havsfiskelaboratoriet i Lysekil. Projektet fokuserade på Javahavet, där nära två tredjedelar av de indonesiska fiskarna är verksamma. Dessutom har det sedan flera år rapporterats om drastiskt minskade fångster och försämrade lönsamhet i området.

Sammanställning av fiskedata

Arbetet inleddes med en inventering av befintliga rutiner för insamling och analys av fångstdata. Det visade sig att man visserligen hade kompetens och rutiner för att analysera beståndsutvecklingen, men att det inte på många år genomförts någon sammanställning av befintliga uppgifter. Sedan 20 år finns data från det småskaliga vadfisket med lyse, som utgår från norra Java. Uppgifterna fanns dock enbart i form av lösa blad förvarade på ett flertal platser. Projektet överförde befintligt material från de fem kommersiellt viktigaste arterna till en standardiserad databas för att göra en analys av den historiska utvecklingen.

Ökat fiske och minskad biomassa

Resultaten visar att vadfisket i början av 1990-talet ökade mycket kraftigt. Fångst per ansträngning steg dramatiskt. Under tiden investerades också i betydligt kraftigare motorer och förbättrad lyskapacitet. Redan några år senare började emellertid en lika dramatisk nedgång i fångsten för samtliga analyserade arter. Denna nedgång har sedan fortsatt. I dag är beståndsbiosmassan för den mest utsatta arten endast 5 procent av 1990 års värde och för den "minst" utsatta arten 18 procent!

En analys av fiskeresornas längd talar också sitt tydliga språk. Från att i medeltal ha varat 10 dagar är de nu 50 dagar långa. Fartygen söker sig nu till mer avlägsna fiskevatten vilket ger upphov till konflikter med lokala fiskare.

Komplicerad förvaltning

Fiskeriverkets analyser presenterades för indonesiska forskare och förvaltare i december 2008. De uppskattade att det nu finns vetenskapligt underlag som bekräftar näringens observationer. Det nära samarbetet mellan svenska och indonesiska forskare, vilket även innehållit studiebesök vid Havsfiskelaboratoriet,

har också bidragit till en viktig kunskapsöverföring.

Frågan om förvaltningsåtgärder för att vända den negativa utvecklingen är emellertid mycket komplicerad. Indonesien har en mycket decentraliserad statsförvaltning där beslutsfattandet till stor del ligger på distrikts- och provinsnivå.

Detta gäller i hög grad även förvaltningen av det småskaliga fisket. Lokala intressen för den egna flottan har prioritet över mer övergripande hänsynstaganden. Det saknas krav på loggböcker för flertal båtstorlekar. Resurserna för insamling av fiskeberoende data med forskningsfartyg är minimala.

Studien visar emellertid att kraftfulla förvaltningsåtgärder är nödvändiga för att undvika att vi får totalt havererade bestånd i området. I ett försök att medverka till en positiv utveckling kommer den sista fasen i projektet därför att fokuseras på diskussioner med lokala förvaltare, fiskarorganisationer och fiskare. De svenska insatserna finansieras av Sida.

Texten anpassad från en artikel publicerad på Fiskeriverkets webbplats Global Utveckling 2009-02-24 av Lars Hernroth och Max Cardinale.

Foto: Staffan Danielsson

<http://www.fiskeriverket.se/arkin/nyhetsarkin/pressrum/globalutveckling/indonesisksmaskaligtfiskeistortbehovarförvaltning.5.efdc1411fa22aacf080001051.html>

Är tigern fortfarande till salu?

Det är inte enbart pappersmassa-industrins okontrollerade skogsbruk och lokalbefolkningens jaktbehov som utgör ett hot mot Sumatras vilda tigrar. Om man inte lyckas stoppa den illegala handeln med djurens kroppsdelar kommer tigern att säljas ut bit för bit.

Kroppsdelar som klor, tänder, skinn, benbitar mm fanns till försäljning i 10 procent av 326 undersökta butiker runt Sumatra visar en kartläggning gjord 2006. Säljarna representerade juvelerare, souvenirbutiker och antikhandlare. Baserat på antalet exponerade hörntänder hade uppskattningsvis 23 tigrar fått sätta livet till. Jämfört med åren mellan 1999 och 2002 har döandet av tigrar minskat, men det beror inte på jägarna utan det sjunkande antalet djur, menar man på TRAFFIC Southeast Asia.

Smugglare i Medan och Pancur Batu på norra Sumatra, som anses vara center för smuglingen av djurdelar, rider på osäkerheten om hur lagarna skall tillämpas. Fortsätter det så här kommer Sumatras tigrar att utrotas på samma sätt som skedde med tigern på Java och Bali, säger

man i rapporten Tiger Trade revisited in Sumatra.

Om man skall lyckas bevara Sumatras tigrar beror helt och hållet på den indonesiska regeringen. Under FN's konferens om den globala uppvärmningen 2007 sjösatte Indonesien en handlingsplan för bevarandet av Sumatras tigrar, som sträcker sig fram till 2017. Vi kan inte kosta på oss att förlora ytterligare ett utrotningshotat djur. Låt oss se om Indonesien som nu övertagit huvudmannskapet i ASEAN Wildlife Enforcement Network lyckas få alla inklusive sig själv att agera mot den illegala handeln med djurdelar.

Hans Hansson, hans.hansson@malmo.com
Källa: Yahoo News, Tiger trade revisited in Sumatra Indonesia av Julia Ng and Nemora

Foto: Wikimedia projects

Returadress: Kasbyvägen 8, 191 38 Sollentuna.

Anik Sundqvist SIS vice ordförande

1. Du har varit vice ordförande i ett år. Nu är du inne på ditt andra år. Hur anser du att SIS bör utvecklas?

Jag har alltid önskat att SIS kan få in fler medlemmar. Just nu har vi 100 medlemmar men vi kanske kan fördubbla den siffran till 2010.

Jag har alltid önskat att SIS tillsammans med föräldrarna till barn med Indonesisk anknytning kan ge mer möjligheter för barn och ungdomar att kunna lära sig om Indonesisk kultur, tradition, seder och bruk.

2. Vad anser du är SIS viktigaste uppgift?

Att tillsammans med medlemmarna jobba med att utveckla olika aktiviteter så att de känns intressanta och

aktuella.

3. Vad har hittills varit mest givande för dig under ditt arbete i SIS?

Jag får hela tiden nya vänner och intryck. Mina sociala kunskaper förbättras kontinuerligt.

Recept: Pisang Goreng

Ingredienser

3 stora bananer
2 dl vetemjöl
1 ägg
vatten
1 tsk salt
1 msk socker
1 dl olja

1. Skala bananerna och skär dem i tjocka sneda skivor.
2. Blanda socker, salt och vetemjöl, häll i vatten och ägget.
3. Vänd bananbitarna i vetemjölblandningen.
4. Hetta upp oljan i en stekpanna och friterar bananerna tills de är gyllenbruna.

Infokanten och kalendarium

Boka in er till

Bali Night

Lördag 18 april 2009

Kl. 17:00–22.00

Bibliotekshuset –Huvudbiblioteket

Plan 4

Attundafältet 14, Täby C

Vi serverar balinesisk mat, underhållning med balinesisk dans, karneval, musik, m.m

Biljettpris:

80 kr (medlem) 120 kr (icke medlem)

Anmälan :

sjarfalla@gmail.com senast 15 april 2009.

Tel. 08-760 5278

Kom och ha trevligt med oss på SIS picknick den 7 juni vid Ekotemplet, Hagaparken från kl 12.00. VI SES!!!

Kom och lyssna

Minna Fredriksson och
Lina Frödin
presenterar

Återuppbyggnaden i Aceh, hur ser verkligheten ut?

måndag, 30 mars 2009

kl 18.30 – 21.00

Sensus studieförbund
rum 310

Medborgarplatsen 4
Medborgarhuset
102 68 Stockholm

Avgift: 40 kr medlemmar,
60 kr icke medlemmar

Vi bjuder på kaffe och tilltugg
Anmälan till
margaretha_ap@yahoo.com
Senast 29 mars 2009